

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๖๕๓/๒๕๕๖

เรื่อง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ตรวจยึดหวายของผู้ร้องโดยไม่เป็นธรรม

ผู้ร้อง นายคมสรณ์ พัดตัน

ผู้ถูกร้อง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน)

๑. ความเป็นมา

นายคมสรณ์ พัดตัน ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ตามคำร้องที่ ๔๑๑/๒๕๕๔ (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงรับคำร้องเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔) ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยประสานงานและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ รวม ๓๒ คน เข้าตรวจยึดหวายของผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า เป็นการกระทำที่มีข้อพิรุณหลายอย่าง คือ ใช้กำลังคนเป็นจำนวนมาก และมีการเลือกปฏิบัติโดยตรวจยึดหวายของผู้ร้องเพียงรายเดียว ส่วนของรายอื่นๆ ที่อยู่ข้างเคียงและมีหวายจำนวนมากกลับไม่ตรวจยึด ทั้งที่หวายของผู้ร้องมีเอกสารการครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ร้องจึงร้องเรียนไปยังจังหวัดพังงา แต่ปรากฏว่า นายปริญญา ยิ่งยง เจ้าหน้าที่ที่มีรายชื่อในการตรวจยึดหวาย ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำ ความผิดของเจ้าหน้าที่ตามที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนไว้ ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าไม่เป็นธรรม และไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ผู้ร้องจึงได้ร้องเรียนไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเป็นธรรม และขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติช่วยติดตามผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าว

/ ข้อมูล ...

ข้อมูลตามคำร้องเรียน

๑. เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้มีเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พง.๕ (กะปง) หน่วยประสานงานป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ตำรวจตระเวนชายแดน ๔๒๕ (ตะกั่วป่า) ทสจ.พง.กองทัพเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ รวมประมาณ ๓๒ คน เข้าไปตรวจยึดหวายที่ผู้ร้องใช้ทำลอบ จำนวน ๒๒๕ เส้น ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำที่มีข้อพิรุณ คือ ใช้กำลังคนเป็นจำนวนมาก และมีการเลือกปฏิบัติโดยตรวจยึดหวายของผู้ร้องเพียงผู้เดียว ส่วนของรายอื่นๆ ที่อยู่ข้างเคียงและมีหวายจำนวนมากกลับไม่ตรวจยึด อีกทั้งหวายของผู้ร้องยังมีใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย

๒. เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ผู้ร้องได้ร้องเรียนกรณีนายพงศภัค เอียบสกุล เจ้าพนักงานป่าไม้ ระดับชำนาญงาน ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา และนายนิทัศน์ โรจนสารัมภกิจ เจ้าพนักงานป่าไม้ ระดับชำนาญงาน หัวหน้าหน่วยประสานงานป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ประจำจังหวัดพังงา ว่ามีการกลั่นแกล้งเลือกปฏิบัติยึดหวายโดยไม่ถูกต้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

๓. ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพังงาได้มีหนังสือ ที่ พง ๐๐๑๗.๑/๖๖๐๒ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบว่า ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงาได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว ดังนี้

๓.๑ หน่วยประสานงานป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ได้รับการประสานจากหัวหน้าหน่วยสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ ตามที่หัวหน้าสถานีฯ ๑๘ ได้รับแจ้งข่าวที่เชื่อถือได้ว่า มีการลักลอบตัดไม้ป่าชายเลนจำนวนมาก กองไว้ที่ใกล้ท่าเทียบเรือบ้านทุ่งละออง หมู่ที่ ๔ ตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา โดยมีการนัดหมายพร้อมกันที่สถานีฯ ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เวลา ๐๘.๓๐ น. ซึ่งเป็นเรื่องปกติในการประสานการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ โปร่งใส และเป็นธรรม มิได้มีข้อพิรุณตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่อย่างใด

๓.๒ ในวันเกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ได้ตรวจพบไม้หวงห้ามหลายชนิด (พันธุ์ไม้ป่าชายเลน) กองริมชายหาด และห่างอีกประมาณ ๕๐ - ๘๐ เมตร ยังพบไม้หวงห้าม และของป่าหวงห้าม (หวายกำพวน) ทั้งที่มีตรวมและไม่ได้มีตรวมกองปะปน ซึ่งตรงตามที่ได้รับแจ้งข่าว และได้ดำเนินการตรวจยึดไม้หวงห้าม (พันธุ์ไม้ป่าชายเลน) จำนวน ๕๑๐ ท่อน ปริมาตร ๑๒.๓๐ ลูกบาศก์เมตร และของป่าหวงห้าม (หวายกำพวน) จำนวน ๒๒๕ เส้น เป็นของกลางในข้อหากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

๓.๓ เจ้าหน้าที่ได้สอบถามชาวบ้านว่าเป็นไม้และหวายของบุคคลใด มีหลักฐานการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยไม่สามารถติดต่อสอบถามผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ได้ และไม่มีชาวบ้านรายใดทราบว่าเป็นไม้ของบุคคลใด เจ้าหน้าที่จึงได้บันทึกการตรวจยึดไม้และหวายที่ตรวจพบทุกจุด ทุกที่ที่ตรวจพบ โดยเจ้าหน้าที่ที่ร่วมทำการตรวจยึดทุกคนได้ลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานพร้อมทั้งได้จัดทำบัญชีของกลางที่ตรวจยึด แผนที่ตั้งเขป และถ่ายภาพประกอบการตรวจยึดไว้เป็นหลักฐานมอบให้นายพงศภัคฯ นำเรื่องพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกระบือ ซึ่งในการปฏิบัติงานตรวจยึดไม้หวงห้ามและของป่าหวงห้ามรายนี้ เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มิได้เลือกปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่มิชอบ หรือละเว้นหรือกั้นกั้ว ตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่อย่างใด

๓.๔ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เวลาประมาณ ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น. ผู้ร้องเดินทางมาพบเจ้าหน้าที่สถานี ๑๘ และได้แสดงตัวเป็นเจ้าของและขอคืนหวายกำพวนที่เจ้าหน้าที่ได้ตรวจยึดไว้เป็นของกลาง โดยอ้างว่า หวายดังกล่าวได้มีใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ออกจากด่านป่าไม้ระนอง ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ นายนิทัศน์ฯ และนายจักรพันธ์ ม่วงยิ้ม หัวหน้าสถานี ๑๘ ได้ชี้แจงและทำความเข้าใจว่า ในการตรวจยึดหวายกำพวนซึ่งเป็นของป่าหวงห้ามระหว่างการดำเนินการตรวจสอบไม่มีผู้ใดแสดงความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในไม้หวงห้ามและหวายดังกล่าว ทั้งที่เจ้าหน้าที่ก็ได้ใช้ความพยายามสอบถามชาวบ้าน แต่ไม่มีผู้ใดให้ข้อมูล จึงได้ตรวจยึดไม้และหวายที่ตรวจพบทั้งที่เป็นกองรวมและกระจัดกระจายทุกจุด และร่วมกันขนย้ายนำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกระบือเป็นของกลางตามบัญชียึดทรัพย์ ที่ ๒๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ สถานี ๑๘ จึงมีหน้าที่เก็บรักษาของกลาง จึงไม่สามารถคืนหวายกำพวน จำนวน ๒๒๕ เส้น ให้แก่ผู้ร้องได้ จึงแนะนำให้นำหลักฐานไปติดต่อขอคืนจากพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี แต่ผู้ร้องประสงค์ให้เจ้าหน้าที่สถานี ๑๘ ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเป็นผู้ประสานงานพนักงานสอบสวนในการขอคืนของกลาง จึงได้จัดทำบันทึกแสดงความเป็นเจ้าของหวายกำพวนที่เจ้าหน้าที่ได้ตรวจยึดพร้อมไม้หวงห้าม ตามบันทึกการตรวจยึด ฉบับลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ พร้อมทั้งหลักฐานใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ออกจากด่านป่าไม้ระนอง ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ และได้้นำส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปแล้ว

๓.๕ ในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน ได้ร่วมกันดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส และเป็นธรรม มิได้เลือกปฏิบัติหรือปฏิบัติมิชอบหรือละเว้นหรือกั้นกั้ว ตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่อย่างใด

จังหวัดพังงาได้พิจารณาแล้ว จึงมีคำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจยึดหวายของ ผู้ร้องว่า เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องของหวายดังกล่าวอีกครั้ง และหากเห็นว่าเกิดความผิดพลาด จำเป็นต้องเยียวยา และเจ้าหน้าที่ก็ต้องยื่นขอแก้ไขคำร้องทุกซ์ กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีให้ถูกต้องเพื่อเกิดความเป็นธรรมกับผู้ร้องตามหนังสือ ที่ พง ๐๐๑๗.๑/๖๖๐๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

๔. วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาอีกครั้ง ในกรณีที่น่ายปริญา ยิ่งยง ผู้มีรายชื่อในการตรวจยึดหวายของผู้ร้อง เป็นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ ในการตรวจสอบการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตามที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนไว้ ซึ่งถือว่าไม่เป็นธรรมและ ไม่ถูกต้อง ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ต่อมา ผู้ร้องได้รับแจ้งจากนายสุเทพ หลีสกุล เจ้าหน้าที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพังงา ว่า จังหวัดไม่มีอำนาจที่จะตรวจสอบได้ เนื่องจาก นายสมาน สะเต ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา เป็นข้าราชการ ระดับ ๙ ซึ่งเป็นผู้ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับรองเอกสารที่ได้ชี้แจง ต่อจังหวัดพังงา ซึ่งจังหวัดพังงาจึงต้องยุติเรื่องไว้เพียงเท่านี้

๕. สำนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่าได้มีหนังสือ ที่ อส ๐๐๔๒ (ตะกั่วป่า)/๔๙๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสถานีตำรวจภูธรกระบือ แจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลาง สรุปความได้ว่า ตามที่ได้ ยึดทรัพย์สินของกลาง ตามบัญชีของกลางที่ ๒๗/๒๕๕๔ หวาย จำนวน ๒๒๕ เส้น ของกลาง พนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่าไม่ขอริบ ให้พนักงานสอบสวนจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๘๕

๒. การดำเนินการ

๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๘๗๕ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ หนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/ป๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕ และหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๓๑ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา เพื่อขอทราบข้อเท็จจริง

๒.๒ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคำร้องได้โทรศัพท์ถึงผู้ร้องที่ โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ - ๑๗๒๘ - xxxx ได้ทราบว่า ผู้ร้องถูกฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดตะกั่วป่า ในความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้าม ตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๗/๒๕๕๕ ซึ่งในคำขอท้าย คำฟ้องอาญาได้ระบุขอให้ศาลสั่งริบไม้ของกลางทั้งหมด

๒.๓ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคำร้องได้โทรศัพท์เพื่อสอบถาม ข้อมูลเพิ่มเติมจากศาลจังหวัดตะกั่วป่า ที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๗ - ๖๔๒๑ - ๖๕๙ ซึ่งได้รับแจ้งว่าคดีหมายเลข คำที่ ๑๑๗/๒๕๕๕ จะนัดพร้อมในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ และสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๒.๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องได้ยื่นเรื่อง ร้องเรียนต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมีมติให้ส่งเรื่องร้องเรียนให้กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาดำเนินการ ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และขอทราบผลการดำเนินการ ภายใน ๓๐ วัน

๒.๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๕๖๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงผู้ร้อง เพื่อแจ้งผลการพิจารณาดำเนินการ และหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/ ๑๕๖๖ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเรื่อง ร้องเรียนให้พิจารณาดำเนินการ

๒.๖ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/ป๓๗๔ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ หนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/ป๔๒๘ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ และหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/ป๗๖ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอทราบผล การพิจารณา

๒.๗ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ที่ ส ๐๒๐/.๗/๒๐๑๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการ สรุปความได้ว่า ตามที่กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีคำสั่ง ที่ ๑๑๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว และมีคำสั่งยุติเรื่อง ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการเข้าตรวจ และยึดหน่วย เนื่องจากมีการแจ้งจากราษฎรผู้ไม่ประสงค์ออกนามและเจ้าหน้าที่ที่เข้าทำการตรวจยึด มีการเข้าไปในที่เกิดเหตุ จำนวน ๓๒ คน เมื่อนำยึดไม้และหน่วยของกลางได้ก็ได้นำส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือ จังหวัดพังงา การที่ผู้ร้องนำเอกสารใบเบิกทางนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ของด่าน ป่าไม้จังหวัดระนอง มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ภายหลังจากวันทำการตรวจยึด ๑ วัน โดยอ้างว่า ในวันที่ เจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจยึด ผู้ร้องได้ออกไปธุระ แต่ได้โทรศัพท์ประสานไปยังนายจักรพันธ์ ม่วงยิ้ม (หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน - พังงา)) ว่า หน่วยของกลางที่เจ้าหน้าที่ทำการ ตรวจยึดเป็นของผู้ร้อง ซึ่งได้มาตามใบเบิกทางดังกล่าว แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีการแจ้งความดำเนินคดี

/ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ...

ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหวายดังกล่าวถือเป็นของกลางในคดีอาญาแล้ว พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ได้มีการแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วว่า มีผู้อ้างตัวเป็นเจ้าของหวาย ได้มาติดตามเรื่องหวายดังกล่าว จึงเห็นว่า เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ชอบและถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

การที่ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนว่า นายปริญญา ยิ่งยง ได้ลงลายมือชื่อไว้ในการตรวจยึดในการเข้าร่วมจับกุม และในภายหลังได้เป็นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำ ความผิดของเจ้าหน้าที่ที่ได้มีการร้องเรียนไว้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา มีการตรวจสอบเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว ก็ไม่ปรากฏว่า นายปริญญาฯ เป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ คงมีแต่การมอบหมายให้นายปริญญาฯ เป็นเจ้าของเรื่องราวรวบรวมเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาเท่านั้น และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงาไม่ได้เป็นเจ้าของเรื่องในการดำเนินการจับกุมในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาทราบ และได้มีคำสั่งให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา พิจารณาระวังในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย กรณีจึงไม่มีมูล และได้มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

๒.๗ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีพนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่าได้มีคำสั่งไม่ยึดหวายทรัพย์สินของกลาง ซึ่งเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน - พังงา) เป็นผู้รักษาของกลาง ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถคืนหวายของกลางได้ เนื่องจากหวายดังกล่าวได้ชำรุดเสียหายทั้งหมดแล้ว

๒.๘ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคำร้องได้โทรศัพท์สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ร้อง ที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ - ๑๗๒๘ - xxxx ได้ทราบว่า ในการตรวจยึดไม้และหวายดังกล่าว พนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่าได้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ร้องในคดี มีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้าม เท่านั้น ส่วนกรณีการตรวจยึดหวาย พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากผู้ร้องมีหลักฐานการครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย และมีคำสั่งให้คืนหวายที่ตรวจยึดแก่ผู้ร้อง ต่อมา ผู้ร้องได้ไปติดต่อที่สถานีตำรวจภูธรกระบือ เพื่อขอของกลางคืน แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า ของกลางได้อยู่ที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เมื่อผู้ร้องไปสอบถามที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่า ไม่สามารถดำเนินการคืนหวายของกลางให้ผู้ร้องได้ เนื่องจากหวายดังกล่าวได้เสียหายทั้งหมดแล้ว

๒.๙ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๒๐๑.๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ สรุปความได้ว่า การคืนหวายของกลางเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ตามหนังสือ

ของสำนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่า ที่ อส ๐๐๔๒ (ตะกั่วป่า)/๔๙๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ดังนั้น จึงขอให้ผู้ร้องประสานกับพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือต่อไป

๓. ข้อกฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๕ วรรคสาม “สิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๒๗ “ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญา กรรมสิทธิ์แห่งสิ่งใดๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไปห้าปี

ถ้าทรัพย์สินเป็นของเสียหาย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าทรัพย์สินนั้นไซ้ ท่านว่ากรมในรัฐบาลจะจัดให้เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดก็ได้ แต่ก่อนที่จะขายให้จัดการตามสมควร เพื่อบันทึกรายการอันเป็นเครื่องให้บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินนั้นอาจทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตนและพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อขายแล้วได้เงินจำนวนสิทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน

๔. การพิจารณาคำร้องเรียน

คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ตรวจยึดหยาของผู้ร้องโดยไม่เป็นธรรม นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ร่วมกับหน่วยงานอื่น เข้าตรวจค้นและยึดหยากำพวนของผู้ร้อง และนำไปเป็นของกลางในคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ และได้มีการแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ผู้ร้องได้เข้าพบเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เพื่อแสดงตัวเป็นเจ้าของและขอหยา

กำหนดขึ้น โดยได้แสดงเอกสารหลักฐานการครอบครอง แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ว่า ได้มีการขนย้ายของกลางดังกล่าวส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือ แล้ว สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) มีหน้าที่เก็บรักษาของกลาง จึงไม่สามารถคืนหวายกำพวนดังกล่าวได้ หลังจากนั้น ผู้ร้องได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา ซึ่งจังหวัดพังงาพิจารณาแล้ว จึงมีคำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจยึดหวายกำพวนของผู้ร้องว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องของหวายกำพวนดังกล่าว และหากเกิดความผิดพลาด จำเป็นต้องเยียวยา และยื่นขอแก้ไขคำร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ร้อง ตามหนังสือ ที่ พง ๐๐๑๗.๑/๖๖๐๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ ประกอบกับพนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่าได้มีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรกระบือแจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางว่า ไม่ขอริบ และให้พนักงานสอบสวนจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ตามหนังสือ ที่ อส ๐๐๔๒ (ตะกั่วป่า)/๔๘๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ หลังจากนั้นผู้ร้องได้ไปติดต่อสถานีตำรวจภูธรกระบือ เพื่อขอหวายกำพวนคืน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งให้ทราบว่า หวายของกลางอยู่ที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เมื่อผู้ร้องไปสอบถามที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่า ไม่สามารถดำเนินการคืนหวายของกลางให้ผู้ร้องได้ เนื่องจากหวายดังกล่าวได้เสียหายทั้งหมดแล้ว ผู้ร้องจึงมีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้วเห็นว่า การคืนหวายของกลางเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ นั้น

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ในฐานะหน่วยงานที่เก็บรักษาของกลางไว้ ย่อมมีหน้าที่ที่จะดูแลรักษาหวายกำพวนของผู้ร้องตามสมควร เมื่อไม่สามารถดำเนินการคืนของกลางได้ จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้อง จึงเห็นควรกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาไปยังสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เพื่อพิจารณาเยียวยาหรือชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ร้องตามสมควรแก่กรณี โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ร้องใช้สิทธิทางศาลอีก ทั้งนี้ ขอทราบผลการดำเนินการภายใน ๖๐ วัน และเห็นควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กำชับหน่วยงานในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป

ประเด็นที่ ๒ กรณีเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) มีการเลือกปฏิบัติในการตรวจยึดหวายของผู้ร้อง และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมในการตรวจยึดหวายของผู้ร้อง เป็นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตามที่ผู้ร้อง ได้ร้องเรียนไว้ นั้น เห็นว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องแล้ว ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องได้ เป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว คงมีแต่การมอบหมายให้ผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของ เรื่องรวบรวมเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นรายงานต่อจังหวัดพังงาเท่านั้น คณะอนุกรรมการฯ จึงเห็นควรยุติเรื่อง ในประเด็นนี้

๕. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องและความเห็นของ คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิ มนุษยชนแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ตรวจ ยึดหวายของผู้ร้องโดยไม่เป็นธรรม นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ร่วมกับหน่วยงานอื่น เข้าตรวจค้นและยึด หวายกำพวนของผู้ร้อง และนำไปเป็นของกลางในคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ และได้มีการแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ผู้ร้องได้เข้าพบเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เพื่อแสดงตัวเป็นเจ้าของและขอหวายกำพวนคืน โดยได้แสดงเอกสารหลักฐานการครอบครอง แต่ได้รับแจ้ง จากเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาทรัพยากร ป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ว่า ได้มีการขนย้ายของกลางดังกล่าว นำส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกระบือ แล้ว สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) มีหน้าที่เก็บรักษาของกลาง จึงไม่สามารถคืนหวายกำพวนดังกล่าวได้ หลังจากนั้น ผู้ร้องได้ร้องเรียน ขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา ซึ่งจังหวัดพังงาพิจารณาแล้ว จึงมีคำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ทำการตรวจยึดหวายกำพวนของผู้ร้องว่า เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่ต้องตรวจสอบ ความถูกต้องของหวายกำพวนดังกล่าว และหากเกิดความผิดพลาด จำเป็นต้องเยียวยา และยื่นขอแก้ไข คำร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อ ผู้ร้องตามหนังสือ ที่ พง ๐๐๑๗.๑/๖๖๐๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ ประกอบกับพนักงานอัยการ จังหวัดตะกั่วป่าได้มีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรกระบือแจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางว่า ไม่ขอริบ และให้พนักงานสอบสวนจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ตามหนังสือ ที่

อส ๐๐๔๒ (ตะกั่วป่า)/๔๙๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ หลังจากนั้นผู้ร้องได้ไปติดต่อสถานีตำรวจภูธร
กระบี่ เพื่อขอหมายกำพวนคืน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งให้ทราบว่า หวายของกลางอยู่ที่สถานีพัฒนา
ทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เมื่อผู้ร้องไปสอบถามที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘
(บางวัน) เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่า ไม่สามารถดำเนินการคืนหวายของกลางให้ผู้ร้องได้ เนื่องจากหวาย
ดังกล่าวได้เสียหายทั้งหมดแล้ว ผู้ร้องจึงมีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พิจารณาแล้วเห็นว่า การคืนหวายของกลางเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ นั้น

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ในฐานะ
หน่วยงานที่เก็บรักษาของกลางไว้ ย่อมมีหน้าที่ที่จะดูแลรักษาหวายกำพวนของผู้ร้องตามสมควร
เมื่อไม่สามารถดำเนินการคืนของกลางได้ จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้อง จึงเห็นควรกำหนด
มาตรการการแก้ไขปัญหายุ่งสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) เพื่อพิจารณาเยียวยา
หรือชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องตามสมควรแก่กรณี โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ร้องใช้สิทธิทางศาลอีก ทั้งนี้
ขอทราบผลการดำเนินการภายใน ๖๐ วัน และเห็นควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กำชับหน่วยงานในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป

ประเด็นที่ ๒ กรณีเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) มีการ
เลือกปฏิบัติในการตรวจยึดหวายของผู้ร้อง และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมในการตรวจยึดหวายของผู้ร้อง
เป็นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตามที่ผู้ร้องได้ร้องเรียน
ไว้นั้น เห็นว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง
ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องแล้ว ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้อง
ได้เป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว คงมีแต่การมอบหมายให้ผู้ถูกร้องเป็น
เจ้าของเรื่องราวรวบรวมเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นรายงานต่อจังหวัดพังงาเท่านั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นควร
ยุติเรื่องในประเด็นนี้

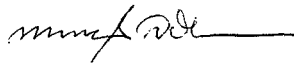
๖. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ จึงมีมติให้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหายังสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑๘ (บางวัน) ดำเนินการเยียวยาหรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้อง และขอทราบผลการดำเนินการภายใน ๖๐ วัน และเห็นควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กำชับหน่วยงานในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ดร. นรนิติ

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายแท้งอิง ศิริพานิช)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

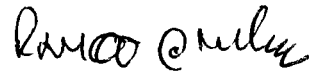
(นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายปริญญา ศิริสารการ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พลตำรวจเอก

(วันชัย ศรีนวลนัด)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางวิสา เบ็ญจะมโน)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ